

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Ženy v komunální politice

Kristýna Kodešová

© 2011 ČZU v Praze

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Akademický rok 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Kristýna Kodešová

obor Provoz a ekonomika

Vedoucí katedry Vám ve smyslu Studijního a zkušebního řádu ČZU v Praze
čl. 16 určuje tuto bakalářskou práci.

Název práce: **Ženy v komunální politice**

Osnova bakalářské práce:

1. Úvod
2. Cíl práce a metodika
3. Lokální demokracie
4. Ženy v politice, gender, feminismus
5. Ženy v komunální politice - případová studie
6. Závěr
7. Seznam použitých zdrojů
8. Přílohy

Rozsah hlavní textové části: 30 - 40 stran

Doporučené zdroje:

- Balík, S.: Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky. Praha : Grada Publishing a.s., 2009.
- Čmejrek J.: Obce a regiony jako politický prostor. Praha: Alfa, 2008.
- Heywood, A.: Politické ideologie. Praha: Victoria Publishing, 1994.
- Hudák, J; Jüptner, P; Svoboda, J.: Komunální politické systémy. Praha: Desktop Publishing UK FF, 2003.
- Oakleyová, A.: Pohlaví, gender a společnost. Praha: Portál, 2000.
- Rakušanová, P.: Česká politika: Ženy v labyrintu mužů? Praha: Forum 50%, 2006.
- Renzetti, C.M. - Curran, D.J.: Ženy, muži a společnost. Praha: Karolinum 2003.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Radek Kopřiva**

Termín odevzdání bakalářské práce: duben 2011

.....
Vedoucí katedry

.....
Děkan

V Praze dne: 15. 1. 2010

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Ženy v komunální politice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. 3. 2011

_____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala především Ing. Radku Kopřivovi, Ph.D. za odborné vedení práce. Dále děkuji zastupitelkám města Unhoště za poskytnutí rozhovorů.

Ženy v komunální politice

Women in local politics

Souhrn

Práce se zabývá problematikou počtu a postavení žen na komunální úrovni politiky, konkrétně v městě Unhošť. Teoretická část charakterizuje základní pojmy důležité k pochopení dané problematiky. První část ukazuje, jak jsou pojmy obec, její obyvatelé, území, působnost a orgány vymezeny v zákoně. Dále popisuje lokální demokracii. Druhá část literární rešerše charakterizuje pojmy feminismus, jeho hlavní myšlenky a proudy, jeho historii v českých zemích, a problematiku genderu. Také zkoumá bariéry vstupu žen do politiky a podporu žen na komunální politické scéně ze strany neziskových organizací. Praktická část zkoumá vývoj počtu žen na politické scéně města Unhošť. Dále zjišťuje motivaci vstupu žen do komunální politiky, jejich stranickou příslušnost, jejich hodnotové postoje a taktéž vnímání problému diskriminace.

Summary

The work deals with the number and status of women in local level politics, particularly in the city Unhošť. The theoretical part describes the basic concepts important to understanding the issue. The first part shows how the concepts of community, people, territory, jurisdiction and authorities defined in the Act. It also describes local democracy. The second part of the literature review describes the concepts of feminism, its main ideas and currents of history in the Czech lands, and gender issues. It also examines barriers to the entry of women into politics and promoting women's local political scene by non-profit organizations. The practical part deals with the development of women in the political arena of Unhošť. It also investigates the motivation of women's entry into local politics, their party affiliation, their value position and also perceptions of discrimination.

Klíčová slova:

Lokální demokracie

Obec

Rovnoprávnost

Feminismus

Gender

Keywords:

Local democracy

Community

Equality

Feminism

Gender

Obsah

1	Úvod	6
2	Cíl práce a metodika	7
3	Teoretická východiska	8
3.1	Lokální demokracie	8
3.1.1	Obec	10
3.1.2	Občané obce	10
3.1.3	Území obce	11
3.1.4	Pravomoci obce	12
3.1.4.1	Samostatná působnost	12
3.1.4.2	Přenesená působnost	12
3.1.5	Orgány obce	12
3.1.5.1	Zastupitelstvo	12
3.1.5.2	Rada obce	14
3.1.5.3	Starosta	15
3.1.5.4	Obecní úřad	15
3.1.5.5	Výbory a komise	16
3.2	Feminismus, gender, ženy v politice	18
3.2.1	Feminismus	18
3.2.1.1	Charakteristika	18
3.2.1.2	Historie feminismu	19
3.2.1.3	Základní proudy feminismu	21
3.2.1.3.1	Liberální feminismus	21
3.2.1.3.2	Socialistický feminismus	23

3.2.1.3.3	Radikální feminismus	24
3.2.1.4	Feminismus v Čechách	25
3.2.2	Gender.....	27
3.2.2.1	Pojem gender	27
3.2.2.2	Gender mainstreaming	27
3.2.2.3	Gender budgeting.....	28
3.2.3	Bariéry vstupu žen do komunální politiky	28
3.2.4	Neziskové organizace podporující ženy na politické scéně.....	29
4	Případová studie zaměřená na město Unhošť	30
4.1	Vymezení území a historie města Unhošť	30
4.2	Demografická struktura města	31
4.3	Sociální a ekonomická charakteristika města	32
4.4	Vývoj počtu žen v zastupitelstvu města.....	32
4.5	Stranická příslušnost žen na kandidátních listinách města	32
4.6	Ženy v obecním zastupitelstvu města Unhošť	33
5	Závěr.....	35
6	Seznam použitých zdrojů	37
7	Přílohy	39
7.1	Příloha č. 1- Demografická struktura obyvatelstva	39
7.2	Příloha č. 2- Sociální a ekonomická struktura obyvatelstva	44
7.3	Příloha č. 3- Vývoj počtu žen v zastupitelstvu města Unhošť	46
7.4	Příloha č. 4- Stranická příslušnost žen na kandidátních listinách města Unhošť 47	
7.5	Příloha č. 4- Záznamový arch rozhovorů	49

1 Úvod

Problematika nerovnosti mezi ženami a muži není jen soudobou záležitostí. Daný problém se vyskytuje od samého počátku lidské populace, avšak ženy začaly za rovnost a svá práva bojovat teprve nedávno. První feministická hnutí se začala formovat teprve koncem 18 století, kdy začal velice zdoluhavý proces emancipace. Tento proces ani doposud nedosáhl svého cíle, kterého bude dosaženo teprve ve chvíli, kdy si ženy a muži budou rovni na scéně politické, sociální, ekonomické i kulturní a budou-li jako rovni vnímáni celou společností. V dnešní době není tento problém jen problémem feministek, ale problémem celé společnosti. Nerovnost žen a mužů je důvodem vzniku neziskových organizací zabývajících se touto problematikou, zároveň se vlády demokratických států snaží s nerovností bojovat tak, že vytvářejí nejrůznější antidiskriminační programy, a také Evropská unie klade důraz na rovné příležitosti, které zahrnuje do svého hlavního programu. Z problému národního se stal problém nadnárodní.

Diskriminace ženského pohlaví se projevuje v mnoha životních situacích. Ženy mají nerovné postavení v rodině, jsou častěji obětmi sexuálního či domácího násilí a nemají rovné postavení ani na trhu práce. Zde mohou být ženy diskriminovány již při přijímacím pohovoru osobními otázkami, dále rozdílnou výší platu na stejné pozici či neoficiálním dělením povolání na mužské a ženské. Příkladem takového povolání může být politika, a to i na komunální úrovni, kde je výrazná převaha mužů. I když v posledních letech počet žen v komunální politice vzrostl, muži jsou v převaze stále.

Práce je inspirována sdělením, které je zveřejněno na serveru občanského sdružení Padesát procent, a to - čím větší město, tím menší je podíl žen na jeho vedení.

2 Cíl práce a metodika

Z odborných prací a veřejných diskusí je zřejmé, že účast žen na politickém rozhodování je nízká, a to také na komunální úrovni. V teoretické části jsou vysvětleny základní pojmy důležité k pochopení dané problematiky. Praktická část je ukázkou, jak se vyvíjel počet žen v politice v městě Unhošť, v letech 1994 až 2010. Obecným cílem práce je charakterizovat zastoupení žen v zastupitelstvu města Unhošť v letech 1994 až 2010. Dílčími cíly, které z toho vyplívají, je popsat, kolik žen se objevilo na kandidátních listinách, a kolik žen bylo zvoleno do zastupitelstva města a za jaké strany ženy kandidovaly. Smyslem práce je dále odhalit a popsat motivy vstupu žen do komunální politiky, důvod výběru strany, za kterou kandidují, zda ženy prosazují ženské zájmy na této úrovni politiky. Práce se též zabývá otázkou možné diskriminace a jejího vnímání unhošťskými zastupitelkami.

Práce je pojata jako případová studie. V první části je využito srovnávací metody. Na základě analýzy sekundárních dat jsou komparovány počty žen na politické scéně města Unhošť v jednotlivých volebních obdobích od roku 1994. Analyzovanými daty jsou údaje Českého statistického úřadu o volebních výsledcích. Použita jsou data dostupná na volebním serveru ČSÚ. Součástí analýzy je výběr počtu kandidátů a počtu zvolených zastupitelů v jednotlivých letech a z nich vyjádřený poměr žen a mužů. Dále práce je přehledem stranické příslušnosti žen v Unhošti v jednotlivých letech. Druhá část případové studie je zpracována na základně polo-standardizovaných rozhovorů se čtyřmi zastupitelkami obce Unhošť, které získaly zastupitelské mandáty ve volbách místního zastupitelstva v roce 2010. Záznamový arch rozhovoru je součástí Přílohy č.4. Otázky jsou rozděleny do čtyř částí. První část zjišťuje, co bylo důvodem kandidatury dotazovaných žen. Ve druhé části jsou otázky orientovány na jejich stranickou příslušnost. Třetí část se zabývá otázkami řešení rovnosti žen a mužů na komunální úrovni a poslední, tedy čtvrtá část, se týká problematiky diskriminace žen.

3 Teoretická východiska

3.1 Lokální demokracie

Soudobá věda pojímá politický proces jako předmět výzkumu víceúrovňově. Studuje odděleně politiku národní a politiku regionální či lokální. Zatímco národní politika je pojímána na jednotné úrovni, u lokální politiky tato jednotnost neapanuje. Otázkou z hlediska politiky na lokální úrovni zůstává, zda existuje politika s obdobnými rysy na různých úrovních lokální politiky a lze ji tedy zkoumat jako celek nebo zda jsou jednotlivé úrovně natolik rozdílné, že je nutné každou obec pojmut jako samostatný předmět výzkumu. Struktura obcí ČR vede k tomu, že zvolit druhý přístup (Balík, 2009) je vhodnější. Sestavit tedy komunální volební systém tak, aby vyhovoval všem úrovním lokálního politického prostoru v České republice, je velmi obtížné. Problém spočívá zejména v rozdílných velikostech měst a obcí a rozdílném počtu obyvatel, kteří v nich žijí. Naprostá většina obcí České republiky patří do kategorie menších obcí, tedy obcí do 3000 obyvatel. Ačkoli obce, s počtem obyvatel nad 3000 obyvatel, tvoří pouhých 6,8% ze všech obcí České republiky, žije v nich 69% obyvatel s celkového počtu ČR. Volby tedy musí vyhovět dvěma značně odlišným skupinám zastupitelstev, které vyžadují rozdílné přístupy k výběru zastupitelů vycházející z různých forem správy u různě velkých obcí. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2007)

V menších obcích je velice úzký a provázaný sociální prostor. To velice často ovlivňuje i volební chování místních obyvatel. Dochází zde k takzvanému sousedskému efektu. Například hlasování na základě osobních sympatií k určitému kandidátovi je zde zcela běžné. Sousedský efekt je patrný například u porovnání výsledků komunálních voleb s výsledky voleb do parlamentu. Zatímco při parlamentních volbách a volbách ve velkých městech jsou výsledky téměř identické, v obcích tomu tak není. Ve městech vládne určitá anonymita a lidé většinou volí kandidáta podle příslušnosti k parlamentní straně. V malých obcích je naopak velmi častá kandidatura nezávislých kandidátů (ať už jednotlivců či sdružení), protože příslušnost k určité politické straně může kandidátům často i uškodit.

Dalším rozdílem mezi zastupitelstvy měst a obcí jsou vztahy mezi zastupiteli. V obcích jsou konflikty často osobní povahy. Ve větších městech dochází k rozporům mezi zastupiteli spíše na ideologické úrovni. Paradoxně, pokud se určité politické strany chtějí dostat k moci, vytvářejí koalice i ideologicky naprosto nesourodé.

V malých obcích navíc často nejsou splněna všechna kritéria základního principu demokratických voleb, protože počet kandidátů je stejný jako počet budoucích zastupitelů a tím zaniká možnost volby. Dále odpadá i soutěživost mezi politickými stranami, protože kandidáti jsou často členy pouze jedné strany. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2007)

Obce primárně tvoří pouze jeden vícemandátový obvod. Volební zákon sice povoluje tvořit volební obvody v obcích s alespoň deseti volenými zastupiteli (obce s více než 500 obyvateli), ale v praxi se tato možnost spíše nevyužívá. Výjimkou je pouze hlavní město a územně členěná statutární města, kde mohou být městské části součástí vždy jen jednoho obvodu. (Čmejrek, 2008)

V proporčním volebním systému se využívá kandidatura v podobě kandidátních listin, což je případ komunálních voleb v ČR. Konkrétním typem je otevřená kandidátní listina, u které se volič nemusí omezovat pouze na jedinou kandidátní listinu a může volit pořadí kandidátů. (Zákon č. 491/2001Sb.)

Na formě kandidatury je závislá struktura hlasu. V případě komunálních jsou využívány otevřené kandidátní listiny, kde je voliči umožněno dávat hlasy kandidátům z různých kandidátních listin, tedy využívá se hlas kombinovaný. Volič má tedy k dispozici takový počet hlasů, jaký je počet volených zastupitelů. Tento způsob preferenčního hlasování je označován jako panašování. (Čmejrek, 2008)

Uměle stanovený práh, který je potřeba překonat, aby straně bylo dovoleno přerozdělovat vlastní mandáty se nazývá volební klauzule. Má za úkol zabránit přílišné fragmentaci zvoleného zastupitelského orgánu a to zejména v proporčním volebním systému. Problémem může být to, že redukční funkce se může přeměnit na funkci stabilizační a to tak, že brání přístupu nových politických stran. (Čmejrek, Bubeníček, Luhanová, 2007)

Způsob přerozdělování získaných hlasů na mandáty se nazývá volební formule. Existuje mnoho volebních formulí. V komunálních volbách se stranám mandáty přidělují na základě principu poměrného zastoupení. Od roku 2002 se pro přepočítání volebního zisku na mandáty využívá d'Hondtova metoda volebního dělitele. (Čmejrek, 2008)

Pro správné pochopení lokální demokracie je třeba vymezit základní pojmy:

3.1.1 Obec

Pojem obec je definován v zákoně o obcích č. 128/2000 Sb. Tento zákon obec určuje jako základní územní samosprávné společenství občanů. Obec tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. V právních vztazích vystupuje obec svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Povinností obce je pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Při plnění svých úkolů musí obec chránit zájem veřejnosti, který je popsán v dalších zákonech a jiných právních předpisech. Obec je samostatně spravována zastupitelstvem obce. Dalšími orgány obce jsou rada obce, starosta, obecní úřad a zvláštní orgány obce. (Zákon č. 128/2000Sb.)

3.1.2 Občané obce

Občanem obce je fyzická osoba, která má státní občanství České republiky a má v obci hlášený trvalý pobyt. Občan obce, který dosáhl věku 18 let, má právo volit a být volen do zastupitelstva obce za podmínek stanovených zvláštním zákonem, hlasovat v místním referendu za podmínek stanovených zvláštním zákonem a vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem. Dále má každý občan obce právo vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce. Má právo nahlížet do rozpočtu obce a do závěrečného účtu obce za

uplynulý kalendářní rok, do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva obce, do usnesení rady obce, výborů zastupitelstva obce a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy.

Stejná oprávnění má i fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, je cizím státním občanem a je v obci hlášena k trvalému pobytu, stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena. Jediným rozdílem pro cizince je, že nesmí být zvolen do funkce starosty.

Fyzické osoby starší 18 let vlastníci nemovitost na území obce, která ovšem nemá v obci hlášený trvalý pobyt, má veškerá práva občana obce kromě práva volit, být zvolen do zastupitelstva obce a hlasovat v místním referendu. (Zákon č. 128/2000Sb.)

3.1.3 Území obce

Celé území České republiky se skládá z území jednotlivých obcí. Území každé obce může být tvořeno jedním, popřípadě i více katastrálními územími.

Změny v území obce mohou být způsobeny jejich sloučením či oddělením. Základem pro sloučení obcí je dohoda mezi obcemi.

Území obce po sloučení tvoří území slučovaných obcí. Nově vzniklá obec nese po sloučení název, na kterém se slučované obce dohodnou a schválí ho Ministerstvo vnitra. Dohoda o sloučení či připojení může být uzavřena na základě rozhodnutí zastupitelstev zúčastněných obcí, není-li do 30 dnů od zveřejnění tohoto rozhodnutí podán návrh na konání místního referenda. Je-li návrh na referendum podán, k uzavření je nutný kladný výsledek.

Při oddělování části obce musí mít ta část obce, která se chce oddělit, samostatné katastrální území, které sousedí nejméně se dvěma obcemi nebo jednou obcí a cizím státem. Každá nově vzniklá obec musí mít po oddělení alespoň 1000 občanů. Aby proběhlo oddělení části obce, musí se v referendu kladně vyjádřit občané žijící v té části obce, která má být oddělena. (Zákon č. 128/2000Sb.)

3.1.4 Právomoci obce

3.1.4.1 Samostatná působnost

Do samostatné působnosti obce patří záležitosti, které jsou v zájmu obce a jejích občanů. Spadají sem také záležitosti obci svěřené zákonem. Jedná se například o územní plánování, vydávání obecních vyhlášek či hospodaření s obecním majetkem.

Obce mohou v rámci samostatné působnosti spolupracovat a vzájemně se za účelem spolupráce se sdružovat do větších celků jakými jsou například svazky obcí.

Kontrolu nad samostatnou působností obce drží Ministerstvo vnitra ČR. (Zákon č. 128/2000Sb.)

3.1.4.2 Přenesená působnost

V oblasti přenesené působnosti vykonává obec prostřednictvím svých orgánů státní správu, v rozsahu stanoveném zákonem. Do přenesené působnosti spadá například vydávání nařízení obce, výdej průkazů totožnosti, řidičských průkazů, cestovních pasů podobně. Obec dostává příspěvek ze státního rozpočtu k plnění úkolů, které spadají do přenesené působnosti.

Kontrolu nad přenesenou působností obce provádí krajský úřad příslušného kraje. (Zákon č. 128/2000Sb.)

3.1.5 Orgány obce

3.1.5.1 Zastupitelstvo

Zastupitelstvo obce je složeno z členů zastupitelstva. Počet členů je různý (minimálně 5 a maximálně 55 členů) a závislý na počtu obyvatel obce k 1. lednu roku, v němž se volby konají. Počet zastupitelů je vždy stanoven pro každé volební období současnými zastupiteli a zveřejněn nejpozději do 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev obcí.

Tabulka č. 1 – Stanovení počtu zastupitelů v obci

Počet obyvatel	Počet členů zastupitelstva
do 500 obyvatel	5 - 15 členů
nad 500 - 3 000 obyvatel	7 - 15 členů
nad 3 000 - 10 000 obyvatel	11 - 25 členů
nad 10 000 - 50 000 obyvatel	15 - 35 členů
nad 50 000 - 150 000 obyvatel	25 - 45 členů
nad 150 000 obyvatel	35 - 55 členů

Zdroj: Zákon č. 128/ 2000 Sb. § 68, vlastní zpracování

Mandát člena zastupitelstva obce vzniká zvolením po ukončení hlasování. Člen zastupitelstva skládá na začátku prvního zasedání slib. Člen zastupitelstva obce vykonává svůj mandát osobně a v souladu se svým slibem a není přitom vázán žádnými příkazy.

Člen zastupitelstva má právo předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, výborům a komisím návrhy na projednání. Dále má právo vznášet dotazy, připomínky a podněty na radu obce a její jednotlivé členy, požadovat od zaměstnanců obce a od zaměstnanců právnických osob, které obec založila nebo zřídila, informace ve věcech, které souvisejí s výkonem jejich funkce.

Všichni členové zastupitelstva mají také své povinnosti. Člen zastupitelstva obce je povinen zúčastňovat se zasedání zastupitelstva obce, popřípadě zasedání jiných orgánů obce, je-li jejich členem. Je povinen plnit úkoly, které mu tyto orgány uloží a hájit zájmy občanů obce.

Zastupitelstvo obce rozhoduje ve věcech patřících do samostatné působnosti obce. Může schvalovat program rozvoje obce, rozpočet obce a závěrečný účet obce. Dále může například vydávat obecně závazné vyhlášky obce, rozhodovat o vyhlášení místního referenda a navrhopvat změny katastrálních území uvnitř obce, schvalovat dohody o změně hranic obce a o slučování obcí, stanovit počet členů rady obce, volit z členů zastupitelstva starostu, místostarosty, a další členy rady obce a odvolávat je, zřizovat a rušit výbory.

Zastupitelstva obcí se schází dle potřeby, nejdéle však jednou za 3 měsíce. Schůze zastupitelů jsou veřejné. Pokud chce zastupitelstvo vznést usnesení je zapotřebí

účast nadpoloviční většiny členů. K platnému usnesení zastupitelstva je třeba souhlasu nadpoloviční většiny jeho členů.

Pokud se zastupitelstvo není schopno sejít v nadpoloviční většině déle než 6 měsíců, je rozpuštěno Ministerstvem vnitra. Po dobu, dokud není zvoleno nové zastupitelstvo obce, vykonává pravomoc rada obce. Pokud rada není zvolena, pravomoc vykonává starosta. (Zákon č. 128/2000Sb.)

3.1.5.2 Rada obce

Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a je odpovědná zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti smí rada obce rozhodovat pouze v případě, stanoví-li tak zákon. V obci, kde se rada obce nevolí, vykonává její pravomoc starosta, není-li zákonem stanoveno jinak.

Rada obce je tvořena starostou, místostarosty a dalšími členy rady volenými z členů zastupitelstva. Počet členů rady musí být lichý a činí nejméně 5 a nejvýše 11 členů. Další podmínkou je, že celkový počet radních nesmí přesahovat jednu třetinu počtu členů zastupitelstva obce. Rada obce není volena v obcích, kde má zastupitelstvo méně než 15 členů.

Rada obce se schází ke svým schůzím podle potřeby, avšak oproti schůzím zastupitelstva obce jsou schůze rady neveřejné. Rada obce může k jednotlivým bodům svého jednání přizvat dalšího člena zastupitelstva obce či jiné osoby.

Rada obce je usnesení schopná, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. K platnému usnesení nebo rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů. Ze své schůze rada pořizuje zápis, který podepisuje starosta spolu s místostarostou nebo jiným radním. Tento zápis obsahuje počet přítomných členů rady obce, schválený program schůze rady, průběh a výsledek hlasování a přijatá usnesení. Zápis ze schůze je nutno pořídit nejpozději do 7 dnů od jejího konání a musí být uložen na obecním úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva obce.

Rada obce připravuje návrhy pro jednání zastupitelstva obce, zabezpečuje hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, plní úkoly vůči právníckým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce. Radě obce

také přísluší rozhodovat ve věcech obce jako, vydávat nařízení obce, projednávat a řešit návrhy, připomínky a podněty předložené jí členy zastupitelstva obce nebo komisemi rady obce. Dále stanovuje rozdělení pravomocí v obecním úřadu, zřizovat a rušit odbory a oddělení obecního úřadu, má právo kontrolovat plnění úkolů obecním úřadem a komisemi v oblasti samostatné působnosti obce, stanovit celkový počet zaměstnanců obce v obecním úřadu a v organizačních složkách obce. (Čmejrek, 2008)

3.1.5.3 Starosta

Starosta obec zastupuje na venek, do své funkce je volen zastupitelstvem a zastupitelstvu je také odpovědný za výkon své funkce. Starosta musí být občanem České republiky.

Starosta odpovídá za včasné přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok, plní úkoly zaměstnavatele podle zvláštních předpisů, uzavírá a ukončuje pracovní poměr se zaměstnanci obce a stanovuje jejich plat podle zvláštních předpisů, může po projednání s ředitelem krajského úřadu svěřit komisi výkon přenesené působnosti v určitých věcech. Dále starosta může požadovat po Policii České republiky spolupráci při zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku, odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce, zabezpečuje výkon přenesené působnosti v obcích, kde není tajemník obecního úřadu a rozhoduje o záležitostech samostatné působnosti obce svěřených mu radou obce.

Starosta svolává a zpravidla i řídí zasedání jak zastupitelstva, tak zasedání rady a podepisuje zápisy s jejich jednání. (Zákon č. 128/2000Sb.)

3.1.5.4 Obecní úřad

V čele obecního úřadu stojí starosta. Obecní úřad je kromě starosty tvořen místostarosty, tajemníkem obecního úřadu, pokud je tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce. Rada obce může pro jednotlivé oblasti činností obecního úřadu zřídit odbory a oddělení.

V oblasti samostatné působnosti plní obecní úřad úkoly, které mu uložilo zastupitelstvo obce nebo rada obce a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Obecní úřad také vykonává přenesenou působnost dle zvláštního zákona. Obce mohou zřídit funkci tajemníka obecního úřadu, s výjimkou obcí s pověřeným obecním úřadem a obcí s rozšířenou působností, kde je funkce tajemníka povinná. Tajemníka do funkce jmenuje starosta, avšak potřebuje k tomu předchozí souhlas ředitele krajského úřadu. Stejný postup se uplatňuje i při jeho odvolání.

Tajemník se zodpovídá za plnění úkolů samostatné i přenesené působnosti obce starostovi. Tajemník obecního úřadu zajišťuje výkon přenesené působnosti obce s výjimkou věcí, které jsou zákonem svěřeny radě obce nebo zvláštnímu orgánu obce, plní úkoly, které mu uloží zastupitelstvo obce, rada obce nebo starosta. Tajemník obecního úřadu se zúčastňuje zasedání zastupitelstva obce a schůzí rady obce avšak jeho hlas má pouze poradní váhu. Tajemník nesmí vykonávat funkce v politických stranách a v politických hnutích. (Čmejrek, 2008)

3.1.5.5 Výbory a komise

Výbory může zřídit zastupitelstvo obce jako své iniciativní a kontrolní orgány. Své návrhy a stanoviska předkládají výbory zastupitelstvu obce. Předsedou výboru je vždy člen zastupitelstva obce.

Výbor plní úkoly, který mu uloží zastupitelstvo obce. Ze své činnosti odpovídá výbor zastupitelstvu obce.

Počet členů výboru je vždy lichý. Výbor se schází podle potřeby. Usnesení výboru se vyhotovuje písemně a podepisuje jej předseda výboru.

Zastupitelstvo obce zřizuje vždy finanční a kontrolní a výbor. Tyto výbory jsou nejméně tříčlenné. Jejich členy nemohou být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu ani osoby zabezpečující rozpočtové a účetní práce na obecním úřadu.

Finanční výbor provádí kontrolu hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce a plní další úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.

Kontrolní výbor kontroluje plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce, je-li zřízena, kontroluje dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem

v oblasti samostatné působnosti a plní další kontrolní úkoly, jimiž jej pověřilo zastupitelstvo obce.

Komise zřizuje rada obce jako své iniciativní a poradní orgány. Své náměty a stanoviska předkládají komise radě obce. Komise je také výkonným orgánem, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti. Usnází se většinou hlasů všech svých členů a je odpovědna radě obce. (Zákon č. 128/2000Sb.)

3.2 Feminismus, gender, ženy v politice

3.2.1 Feminismus

3.2.1.1 Charakteristika

Feminismus jako politický termín byl poprvé použit ve 20. století a do hovorového jazyka se dostal počátkem 60. let. Termín „feministický“ byl používán již v 19. století, a to jako termín lékařský. Dnes se je toto slovo používáno výhradně pro ženské hnutí, které se snaží zvýšit společenskou roli žen.

Pro všechny proudy feminismu je základní a společný názor, že ženy jsou kvůli svému pohlaví znevýhodňovány a že s tímto znevýhodňováním musí být skončováno. Za sdílený teoretický předpoklad všech forem feminismu lze považovat přesvědčení, že rozdíly v emocích, chování a preferencích mezi ženami a muži nejsou výrazem biologického rozdílu, ale projevem výchovy a socializace. Ze sociologického hlediska není podstatné pohlaví (sex), ale rod (gender). Podle tohoto hlediska se lidé sice rodí s jasnými anatomickými rozdíly, ale co se týče rodu, přicházejí na svět jako neutrální bytosti. Teprve výchova dá určitým jedincům mužský a jiným ženský rod. Oba rody lze charakterizovat jako zaměnitelné sociální role, které by se mohly pod vlivem odlišné výchovy prohodit. (Hříbek, 2010)

Feministky také poukazují na to, co chápou jako politický vztah mezi pohlavími, a to nadřazenost mužů a podřízenost žen ve většině společností, ne-li ve všech. Tím, že rozlišování podle genderu pochopily jako věc politickou, feministky napadají myšlenky politických myslitelů, mužů, kteří se těší ze svých privilegií a moci, a snaží se po generace vytěsňovat ženy z politické sféry.

Pro různé proudy feminismu je také specifická různost názorů, politických postojů a cílů, kterých se snaží dosáhnout. Mezi jedny z prvních cílů patřilo: uzákonění práva žen, umožnění rovného přístupu ke vzdělání, zvýšení počtu žen ve významných veřejných funkcích a další. Feministky své názory prosazovaly i formou revolucí či reforem a teorie feminismu v různých dobách navazuje na různé politické proudy a hodnoty.

3.2.1.2 Historie feminismu

Feministické názory se objevovaly již ve starověkých kulturách v Řecku či v Číně, avšak pojem „feminismus“ je používán až od 20. století. První knihou, ve které se objevila nejedna z myšlenek moderního feminismu, byla *Kniha o městě dam*, která vyšla v Itálii v roce 1405 a jejíž autorkou byla Christina de Pisan. V této knize se hovořilo o činech slavných žen v minulosti a prosazovalo se zde právo žen na vzdělání a politický vliv. Za první text moderního feminismu se však zpravidla považuje *Obrana práv žen* od autorky Mary Wollstonecraftové, napsaná na pozadí francouzské revoluce.

Ženské hnutí jako organizovaná skupina vzniklo teprve v 19. století a zpočátku se zaměřovalo na jediné téma, a to volební právo žen. Kampaň za volební práva žen byla inspirována postupným rozšiřováním volebního práva mužů. Toto období je běžně označováno jako „první vlna“ feminismu. Pro první vlnu jsou zásadní požadavky, aby ženy měly stejná politická práva a stejné právní postavení jako muži. Feministky předpokládaly, že pokud budou mít právo volit, všechny ostatní formy diskriminace na základě pohlaví a další předsudky rychle pominou.

Ženské hnutí nabíralo na síle zejména v zemích, kde byla již vyspělá politická demokracie. V USA se ženské hnutí objevilo ve 40. letech 19. století částečně pod vlivem bojů za zrušení otroctví. Počátek amerického hnutí je spjat se známým shromážděním v Seneca Falls v roce 1848, na kterém byla přijata *Deklarace postojů*, ve které se požadovalo volební právo žen. Tato deklarace navazovala na Deklaraci nezávislosti. V roce 1869 bylo založeno *Celostátní sdružení za volební právo žen*, které se později v roce 1890 sloučilo s konzervativnějším *Americkým sdružením za volební práva žen*. Podobná hnutí vznikala i v ostatních západních zemích. Ve Spojeném království se první ženské hnutí zorganizovalo v 50. letech 19. století. Roku 1867 byl zamítnut Dolní sněmovnou první návrh na uzákonění volebního práva žen. Na své síle znovu nabylo *Britské hnutí žen* v roce 1903, když vznikla *Společenská a politická unie žen*. Její zakladatelky koordinovaly ze své ilegální základny v Paříži přímé akce, na kterých takzvané „sufražetky“ (suffrage-volební právo) útočily na majetek a organizovaly veřejné demonstrace. Volební právo žen bylo poprvé uzákoněno v roce 1893 na Novém Zélandě. Později v roce 1918 ve Spojeném království a v roce 1920

ve Spojených státech. Uzákoněním volebního práva žen ve Spojených státech první vlna feminismu skončila.

Paradoxně vybojování volebního práva ženské hnutí spíše oslabilo. Mnoho aktivistek si myslelo, že získáním volebního práva dosáhly plné emancipace. Předchozí boje za volební právo je spojovaly a dávaly jim jasný cíl. „Druhá vlna“ feminismu začala teprve v 60. letech 20. století, kdy ženské hnutí znovu ožívá za pomoci knihy *Mystika ženství* (1963) od Betty Friedanové. Ta se rozhodla popsat pocity frustrace a zoufalství, které často prožívají ženy, které jsou omezovány do role matky a hospodyně. Tažnou silou druhé vlny bylo poznání, že dosažení právní a politické rovnosti se otázka postavení žen ve společnosti nevyřešila. Myšlení feministek se stále více radikalizovalo. Posunula se hranice toho, co dříve bylo chápáno jako politické a to zejména knihami *Politika pohlaví* (1970) od Kate Milletové a ze stejného roku i kniha *Ženský eunuch* od Germaine Greerové. Tyto ženy ve svých knihách upozornily na osobní, psychologický a sexuální útlak žen ze strany mužů. Vlivem silícího *Hnutí za osvobození žen*, bylo cílem druhé vlny krom politické emancipace i osvobození žen. Podle feministek k získání této svobody bylo zapotřebí radikální a revoluční společenské změny.

První rozkvět radikálního feministického myšlení je zaznamenán z přelomu 60. a 70. let, kdy se feminismus přetvořil v osobitou ideologii, jejíž hodnoty zpochybňují základní východiska běžného politického myšlení. V 90. letech již byly feministické organizace rozšířené ve všech západních zemích a ve většině zemí rozvojových. Toto velké rozšíření bylo doprovázeno dvěma pro feminismus nepříznivými procesy. Prvním byla postupná deradikalizace, která vedla k ústupu od základních myšlenek, charakteristických pro feminismus počátku 70. let, kdy feministky byly značně nesmlouvavé. To vedlo ke zviditelnění myšlenky „postfeminismu“ jehož myšlenky říkají, že feministických cílů bylo již dosaženo. Druhým procesem byla diferenciací feministických myšlenek. V důsledku toho je dnes velmi obtížné popsat společný základ feminismu. Feminismus se dnes dělí do třech základních proudů- liberální, socialistický a radikální. Dále je možno odlišit mnoho vedlejších proudů, jako je například feminismus postmoderní, psychoanalytický, lesbický a podobně.

3.2.1.3 *Základní proudy feminizmu*

3.2.1.3.1 *Liberální feminizmus*

Liberální feminizmus se objevuje zejména v období „první vlny“, kdy je silně ovlivněn myšlenkami a hodnotami liberalismu. V prvním významném feministickém textu, „Obraně práv žen“ (1792) z pera Mary Wollstonecraftové, se tvrdilo, že ženy mají mít stejná práva a privilegia jako muži, a to proto, že i ženy jsou lidé. Wollstonecraftová prohlašovala, že rozdíly pohlaví ztratí v politickém a společenském životě význam, jakmile ženy získají přístup ke vzdělání a budou považovány za svébytné rozumné tvory. V knize „Poddanství žen“ (1869), kterou John Stuart Mill napsal společně s Harriet Taylorovou, se přicházelo s myšlenkou, že společnost by se měla organizovat na základě rozumu, a že nahodilost pohlaví jako například pohlavní by neměly hrát žádnou roli. Ženy by pak měly stejná práva a svobody jakým se těší muži, v první řadě pak právo volební. (Heywood, 2008)

Ani „druhá vlna“ feminizmu se neobešla bez významné složky liberalismu. Liberální feminizmus je dominantou ženského hnutí zejména ve Spojených státech. Dílo „Mystika ženství“ od Betty Friedanové popisuje kulturní mýtus, podle něhož se ženy pídí po bezpečí a naplnění v rodině a domácnosti a ve feminním chování, tedy mýtus, jehož cílem je odradit ženy od zaměstnání politiky a veřejného života vůbec. (Heywood, 2008) Friedanová v tomto díle poukazuje na pocity neštěstí a zoufalství, které ženy prožívají proto, že nemohou mít vlastní kariéru či politický život a jsou odsouzeny pouze k domácí existenci. Friedanová stála při vzniku Celostátní organizace žen v roce 1966 a stala se i jej předsedkyní. Celostátní organizace žen se stala největší organizací žen na světě.

Filosofickým základem liberálního feminizmu je princip individualismu. To je názor, že jednatelce je důležitější než skupina a všichni jednotlivci mají stejnou morální hodnotu. Všichni jednotlivci mají právo na stejné a rovné zacházení bez ohledu na pohlaví, rasu či náboženské vyznání. Jednatelce mohou být posuzováni pouze na základě nadání, charakteru a osobních kvalit a na základě toho liberálové požadují pro všechny jednotlivce právo přístupu k veřejnému politickému životu a rovné možnosti podílet se na něm. Wollstonecraftová například chtěla, aby školy, které v té době byly

pouze výsadou mužů, byly otevřeny i pro ženy. Celé hnutí za volební právo žen bylo postaveno na myšlenkách liberálního individualismu a domnívalo se, že pokud se ženám dostane stejného volebního práva jako mužům, pak dojde k emancipaci žen. Liberální feministky se tedy snaží prolomit právní a sociální bariéry, které ženám brání mít vlastní povolání a politicky aktivní život a brání většímu zastoupení žen v těchto pozicích.

Liberální feminismus se snaží otevřít ženám veřejný život. V západních zemích bylo dosaženo významných reforem ve veřejném životě, jako je rozšíření volebního práva, liberalizaci rozvodu a interrupce či vyrovnání mezd. Menší pozornost však byla věnována životu soukromému- dělbě práce podle pohlaví či rozdělení moci v rodině.

Liberální feministky uznávají myšlenku, že ženy mají jinou povahu než muži, a proto akceptují, že je pro ženu přirozené tíhnout k rodině a k životu v domácnosti je ovlivněno přirozenými motivy a je tedy důsledkem jejich svobodné vůle. Mezi liberálními feministkami a ženami tento, které tento směr tlačili kupředu, byly zejména ženy ze středních vrstev, kterým jejich vzdělání a sociální původ umožní jejich vzdělání využít například v profesním životě. Například v čele hnutí za volební právo žen, v 19. století, stály zejména ženy vzdělané, pocházející ze středních tříd. Jednalo se tedy o ženy, které by mohly případně profitovat z volebního práva, z možnosti získat dobré zaměstnání a postupovat v něm nebo z možnosti zapojit se do veřejného života. Požadavek rovných práv vychází z předpokladu, že všechny ženy budou mít stejnou možnost využití větších vzdělávacích a ekonomických možností. Ženy se však posuzují nejen podle nadání a schopností, ale podle sociálních a ekonomických kritérií. Pokud má být dosaženo emancipace pouze na základě dosažení rovných práv a rovných příležitostí, budou přehlíženy jiné formy sociální znevýhodňování, související například s rasou či společenskou třídou. Liberální feminismus tedy bohužel nevěnuje pozornost problémům žen z řad dělnických tříd, černošských žen, či žen z rozvojového světa, ale upřednostňuje zájmy bělošských žen ze středních vrstev. (Heywood, 2008)

3.2.1.3.2 Socialistický feminismus

Socialistický feminismus zaujal významné postavení teprve ve 2. polovině 20. století, ačkoli se již některé rané feministky hlásily k socialistickým myšlenkám. Socialistické feministky, na rozdíl od liberálních, neuznávají názor, že politické a právní znevýhodňování žen lze napravit pouze rovnými právy, nebo tím, že se ženám dostane rovných příležitostí. Naopak tvrdí, že vztahy mezi ženami a muži pramení v sociální a ekonomické struktuře a že skutečná emancipace může nastat jedině se sociální změnou či dokonce revolucí.

Převážná většina socialistických feministek se ztotožňuje s názorem, že omezování žen na domácí sféru, tedy mateřství a péči o domácnost, je pouze ekonomickým nástrojem kapitalismu. *Některé tvrdí, že ženy představují rezervní armádu pracovních sil, kterou lze povolát ve chvíli, kdy je třeba zvýšit výrobu, kterou však za krize lze snadno odhodit a vrátit do domácí sféry, aniž by to nějak ovlivnilo zaměstnavatele, nebo stát. Práce žen v domácnosti je nadto životně důležitá z hlediska zdraví a výkonnosti ekonomiky. Tím, že ženy rodí a vychovávají děti, produkují příští generaci kapitalistických dělníků. Obdobně ženy jako hospodyně zbavují muže břemene domácích prací a výchovy dětí a umožňují jim tak věnovat svůj čas a energii placenému a produktivnímu zaměstnání. Tradiční rodina je pro dělníka mocným stimulem, aby si našel práci a držel si ji, protože má doma ženu a děti, které musí živit. Muži živitelé se v rodině těší vysokého statusu a jsou zbaveni zátěže práce v domácnosti.* (Heywood, 2008) Moderní socialistické feministky se stále s větším odporem ztotožňují s názorem, že politika tříd je přednější než politika pohlaví. Jedním z důvodů bylo zklamání vyvolané nedostatečným pokrokem, který zaznamenaly ženy v zemích socialismu, například v Sovětském svazu, kde se ukázalo, že vláda socialismu neznamena konec patriarchátu. Moderní socialistické feministky kladou stejný důraz na závažnost problému sexuálního útlu, jako na problém třídního vykořisťování. Mnohé z nich se hlásí k myšlenkám moderního marxismu, který uznává, že ve společnosti na sebe vzájemně působí síly politické, ekonomické, sociální a kulturní. Proto analyzují postavení žen, ne z úzce ekonomického hlediska, ale zaměřují se na kulturní a ideologické kořeny patriarchátu.

Například britská socialistická feministka Joliet Mitchellová (1971) vyslovila názor, že ženy plní čtyři sociální funkce:

- 1. Jsou součástí souboru pracovních sil a aktivně se podílejí na výrobě*
- 2. Rodí děti, a tudíž reprodukuji lidský druh*
- 3. Odpovídají za socializaci dětí*
- 4. Jsou sexuálními objekty*

K osvobození je tedy zapotřebí, aby ženy dosáhly emancipace ve všech těchto oblastech. Nahrazení kapitalistického systému socialismem tedy k osvobození žen nepostačuje. (Heywood, 2008)

3.2.1.3.3 Radikální feminismus

Radikální feminismus na rozdíl od liberálního či socialistického požaduje nejen rovné postavení žen ve společnosti, ale také aby byl gender ze všech společenských dělítek nejzákladnější – je důležitější než společenská třída, rasa či národní příslušnost. Hlavním tématem radikálního feminismu je, že sexuální útlak je primárním rysem společnosti a jiné formy útlaku jsou pouze druhotné. Pro radikální feministky je patriarchy systémem politicko-kulturního útlaku a jeho původ je ve struktuře rodiny a života v domácnosti. K osvobození žen je zapotřebí revoluce, v níž bude tento systém rozbit a nahrazen.

Průkopnicí radikálního feminismu byla Simone de Beauvoir a dále na ni navazovaly Eva Fígesová, Germaine Greerová a Kate Millettová.

Beauvoirová ve svém díle *Druhé pohlaví*, znovu otevřela téma politiky genderu a položila základ pro pozdější radikální feministky. Ve své knize stále připomíná, že postavení ženy není určeno přírodními faktory, ale společenskými a kritizuje patriarchální kultury. Popisuje, že ženství je prezentováno jako rozdílnost, zatímco mužství jako pozitivum či norma.

Eva Fígesová ve své knize *Patriarchální postoje* upozorňuje nejen na právní a sociální znevýhodňování žen, ale také na patriarchální hodnoty a názory, které prostupují kulturu, filozofii, morálku a náboženství.

V knize *Ženský eunuch*, Germaine Greerová píše, že ženy jsou cíleně vedeny k pasivní sexuální roli, čímž je potlačena jejich pravá stránka osobnosti.

Kate Millettová popisuje, že rozdílné role mužů a žen jsou lidem vštěpovány již od útlého věku, kdy jsou chlapani a dívky vedeni k tomu, aby se přizpůsobili konkrétní podobě příslušného genderu. Tato situace nastává hlavně v rodině, ale objevuje se i v literatuře, výtvarném umění, veřejném životě a ekonomice. K osvobození žen je podle Millettové potřeba revoluční změna: rozbít instituci rodiny a odstranit psychologický a sexuální útlak žen. (Heywood, 2008)

3.2.1.4 *Feminismus v Čechách*

Jednou z prvních důležitých osobností ženského hnutí v Čechách byla ve 20. letech 19. století Magdalena Dobromila Rettigová. Nabádala a podporovala ženy ke vzdělání, dbala o to, aby se ženy zajímaly jak o věci nové, tak o věci veřejné a společně o nich diskutovaly. Ve druhé polovině 19. Století do literatury vstupují první ženy, především Božena Němcová, Karolína Světlá, Eliška Krásnohorská a Sofie Podlipská. Ty vynaložily mnoho úsilí při vzdělávání žen, vychovávaly ženy k praktičnosti a k výdělečné práci.

Roku 1865 založil Vojta Náprstek za spolupráce Karolíny Světlé tzv. Americký klub dam. Tento klub měl velký význam a to zejména svým programem. Měl vzdělávat ženy tak aby se samy dokázaly uživit, podporovat dobročinnost, péči o děti a mládež a v neposlední řadě nové myšlenky. Postupem času sílilo pochopení pro hospodářskou samostatnost žen a tak pro ně vznikaly různé kurzy. Elišce Krásnohorské se roku 1890 podařilo založit první dívčí gymnázium ve střední Evropě, neslo název Minerva.

České ženy projevovaly největší zájem o to, aby jim bylo umožněno studovat na vysokých školách. V roce 1890 podaly Říšské radě petici s tímto požadavkem, ale neuspěly a to i přes podporu tehdejšího poslance T. G. Masaryka. A tak až v roce 1897 bylo povoleno ženám studium na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy. O tři roky později i studium medicíny a farmacie. Další školy se však ženám otevřely až po roce 1918- po vzniku samostatného československého státu.

Začátkem 20. století se soustředil politický a kulturní život žen v Ženském klubu českém v Praze. Roku 1905 v rámci tohoto klubu vznikl Výbor pro volební právo žen, ve

kterém se velmi angažovala pozdější nejvýznamnější osobnost ženského hnutí v Československu Františka Plamínková. Poté co Plamínková prostudovala formulaci volebního řádu, a zjistila, že se nevyklučuje, aby se poslankyní stala žena, zahájila volební kampaň pro podporu spisovatelky Boženy Vítkové-Kunětické. Kampaň byla úspěšná a tak se Božena Vítková-Kunětická stala roku 1912 první poslankyní Sněmu Království českého.

Po vzniku samostatné Československé republiky byla v ústavě právně zakotvena zásada rovnosti mužů a žen. Ústava čerpala z Washingtonské deklarace z roku 1918. V období první republiky promovaly první studentky různých fakult na různých vysokých školách a ženy také začaly pronikat do profesí, které dříve zastávali výhradně muži. V roce 1923 založila Františka Plamínková Ženskou národní radu. V této radě se poprvé objevuje jméno Milady Horákové. O dva roky později byla Františka Plamínková zvolena do Senátu Národního shromáždění. Její doménou byla zejména sociální politika, usilovala o řešení právní, sociální a kulturní otázky zrovnoprávnění žen.

Před druhou světovou válkou senátorka Plamínková upozorňovala na nebezpečí hrozící z Hitlerova Německa. V roce 1942 byla zatčena gestapem a zastřelena nacisty. Ti také rozpustili *Ženskou národní radu*, avšak ta nadále pracovala v ilegality. V červnu roku 1945 na *Českou národní radu* navázala *Rada československých žen*, v jejímž čele stála Milada Horáková. Poté co komunisté převzali moc v Československu, byla *Rada československých žen* rozpuštěna a Milada Horáková po zinscenovaném politickém procesu byla v roce 1950 popravena. V 50. letech pod vlivem komunismu ženské hnutí z povědomí Československa postupně vymizelo. Ženy v této společnosti byly novým režimem přesvědčovány, že přinesl rovnost mužů a žen. Proto se přestaly angažovat v hnutích za rovnoprávnost, což vedlo k tomu, že se ženy dostaly do role ženy pracující na dvou směnách- doma a v zaměstnání. V dalších letech muži ztráceli své tradiční postavení a role ženy ve společnosti vzrůstala. Ženy se ani přesto příliš neprojevovaly ve veřejných pozicích.

Po revoluci v roce 1989 byla rovnost žen a mužů součástí občanské rovnosti a byla považována za základní lidské právo zaručené Ústavou. Od té doby se situace postavení žen ve společnosti výrazně zlepšila. Díky vyššímu vzdělání ženy mohou

zastávat vyšší pozice, a také se snižuje procento ženské nezaměstnanosti. Nadále však přetrvává určitá pracovní diskriminace a to zejména ve výši platu. Česká republika se však s pomocí Evropské unie snaží tento problém odstranit. (Doležalová, 2009)

3.2.2 Gender

3.2.2.1 Pojem gender

Pojem gender je do češtiny převzat ze soudobé angličtiny, kde původně znamenal gramatický rod. Prapůvod tohoto slova je však starší, jeho kořeny spočívají ve starověké řečtině a označoval se jím rod. Převést však tento výraz do češtiny zcela jednoduše jako "rod" může být zavádějící. Slovo rod obvykle spojováno s obrazem rozvětvené rodiny, jejíž existence je dána společným předkem. Dalším významem slova rod může být v češtině již zmiňovaný gramatický rod. V angličtině má však pojem gender širší pojetí. Gender ale na rozdíl od pohlaví vzniká v průběhu socializace jedince. Někteří autoři uvádějí, že již v 18 měsících si je dítě vědomo svého genderu, který mu je připsán při narození nebo i dříve díky metodám, které dnes umožňují zjistit pohlaví dítěte dlouhou dobu před narozením. (Talandová, 1997) Gender je vyjádřením představy, že existují pouze dvě pohlaví – ženské a mužské – a jim biologicky dané charakteristiky. V této představě je mužské pohlaví a tedy i gender obvykle nadřazené pohlaví a genderu ženskému na všech rovinách. (Socioweb, 2010)

3.2.2.2 Gender mainstreaming

Gender mainstreaming je strategie Evropské unie pro realizaci rovných příležitostí pro muže a ženy v institucích, organizacích a politice. V roce 1997 byl gender mainstreaming zakotven v Amsterodamské smlouvě rozhodnutím Evropské komise a od té doby platí pro všechny státy. Cílem je zapojit rovné příležitosti do všech oblastí politiky a zakotvit je do všech programů Evropské unie. Ta také usiluje o zavedení gender mainstreamingu při plánování, realizaci a hodnocení politických aktivit. (Gendertools, 2010)

3.2.2.3 Gender budgeting

Gender budgeting je program, který je zaměřen na problematiku rozpočtování z hlediska rovnosti mužů a žen na regionální úrovni. Gender budgeting je součástí politické strategie zrovnoprávnění - gender mainstreamingu. Gender budgeting se zaměřuje na gendrovou analýzu a hodnocení rozdělování zdrojů z hlediska rovného postavení žen a mužů. Jedná se především o peníze, čas, placenou nebo neplacenou práci. Cílem gender budgetingu je rovné postavení žen a mužů při rozdělování zdrojů. Gender budgeting není dostačující chápat jako gendrově diferencovanou analýzu pro využívání veřejných výdajů. Ta tvoří jen její malou a nezbytnou součást. Avšak jen s ní není možné realizovat ani gendrové hodnocení celého rozpočtu, ani není možné dělat závěry ohledně gendrového vzájemnému působení výdajů a jiných zdrojů. (Gendertools, 2010)

3.2.3 Bariéry vstupu žen do komunální politiky

Následující kapitola popisuje některé z možných bariér vstupu žen do komunální politiky. Jedním z problémů může být přetrvávající patriarchální model rodiny. Klíčovým bodem stále zůstává fakt, že ženy vnímají domácí práce jako svou povinnost. Skloubení rodinného života a politické kariéry se tak stává velice obtížným krokem. Důležitá pro vstup žen do politiky je podpora (nebo alespoň tolerance) rodiny. Dalším problémem může být rozdílné hodnocení žen a mužů společností. Stejně jako v jiných oblastech, tak i v politice jsou různá měřítká pro muže a ženy. Pro ženu je obtížné prosadit svůj názor a být respektována v tak maskulinní společnosti jakou je právě politika. Existuje názor, že ženám k proniknutí do politiky brání jakási mužská solidarita. Ženy také odlišně chápou svou roli ve společnosti. Svou roli chápou jako veřejnou službu, proto pro ně není tolik důležitá funkce a postavení- u mužů je to naopak. Nejen z tohoto důvodu se v české politice vyskytuje gendrová diferenciace při dělení resortů- ženy jsou obsazovány do nižších funkcí, ale také do nižších resortů.

Mezi společenské bariéry může patřit například nižší zájem žen o politiku. Nejen, že se ženy o politiku zajímají méně než muži, ale také mají nižší účast na volbách.

3.2.4 Neziskové organizace podporující ženy na politické scéně

V České republice v současnosti funguje více než 50 neziskových organizací. Tyto organizace představují stále větší hybnou sílu v boji proti nerovnosti žena mužů. V poslední době stále větší měrou přispívají k boji za ženské zájmy a to jak na regionální úrovni, tak na úrovni celostátní.

Nejvýznamnější z organizací budou stručně popsány v tomto odstavci. V České republice již dost známé je občanské sdružení Fórum 50%. Snahou občanského sdružení 50% je zvýšit podíl žen v politice všech úrovní – parlamentní i regionální – a to alespoň na 30 %. Svými aktivitami chce rozbít genderové stereotypy, které ženám brání angažovat se v politice ve stejné míře jako muži.(Fórum 50%, 2010)

Další významnou organizací je občanské sdružení Český svaz žen. Organizace s početnou ženskou základnou (přes 23 tisíce členek) působící na dobrovolné bázi a v zájmu práv žen. Český svaz žen se zabývá problematikou související s postavením žen ve společnosti. Zaměřuje se především na projekty řešící problematiku nerovného postavení žen na trhu práce, v politice, sladění profesního a rodinného života. (Český svaz žen, 2010)

Neméně významnou a stále se rozšiřující je obecně prospěšná společnost Gender Studies slouží především jako informační, konzultační a vzdělávací centrum v otázkách vztahů žen a mužů a jejich postavení ve společnosti. Jejím cílem je zejména shromažďovat, dále zpracovávat a zveřejňovat informace týkající se genderové problematiky v oblastech jako jsou např. trh práce, politická participace žen atd. Gender Studies, o. p. s. též provozuje knihovnu obsahující množství publikací a materiálů týkající se této tematiky.“ (Gender studies,o.p.s, 2010)

4 Případová studie zaměřená na město Unhošť

Kapitoly 5.1, 5.2 a 5.3 jsou zaměřeny na základní charakteristiku města Unhošť, a to především z hlediska historického, demografického a socioekonomického. Tyto charakteristiky byly zvoleny z důvodu vymezení základního rámce pro následující část případové studie.

4.1 Vymezení území a historie města Unhošť

Práce se konkrétně zaměřuje na politickou scénu města Unhošť, která je městem s pověřeným obecním úřadem. Unhošť leží nedaleko hlavního města Prahy a zároveň okresního města Kladna. Město je součástí okresu Kladno a náleží do Středočeského kraje. Katastrální plocha zaujímá 1 741 hektarů. Na počátku roku 2010 měla Unhošť 3837 obyvatel.

Území, kde se dnešní město rozkládá, bylo osídleno už v pravěku. Jako ves existovala v raném středověku. Jméno Unhošť vzniklo pravděpodobně z osobního jména „Uněhost“ podle osoby, která zde měla ve středověku statek.

První písemnosti o Unhošti pocházejí ze 13. století, kdy byla podřízena Malé Straně. V roce 1329 byla Unhošť již městečkem s vlastní samosprávou a stala se centrem hospodářství i kultury pro své okolí. První písemná zmínka o škole je z roku 1380.

Velký rozvoj města přišel 1489 s privilegiem krále Vladislava Jagellonského, kdy byla samospráva obce rozšířena. V polovině 16. století postihl město rozsáhlý požár. K zotavení města po této tragické události došlo dalším privilegiem Ferdinanda I. Roku 1790 byla Unhošť úředně jmenována městem a roku 1850 se stala dokonce sídlem okresního a berního úřadu. Teprve v roce 1927 přišel zánik samosprávného okresu unhošťského, který souvisel s nálezem uhlí v Kladně.

Město se rozvíjí i v současné době, vzhledem k dobré dopravní dostupnosti a poloze je velmi atraktivní lokalitou pro rodinné bydlení.

4.2 Demografická struktura města

O moderním obrazu města svědčí i informace ze sčítání lidu 2001. Od roku 2001, kdy bylo zaznamenáno 3566 obyvatel, vzrostl jejich počet do roku 2010 na 3837. Údaje v následujících odstavcích jsou podrobně zpracovány v Příloze č. 1.

V Unhošti tvoří ženy více než 50% obyvatelstva. Podle věkové struktury obyvatel jsou nejpočetnější skupinou lidé od 50 do 59 let, ovšem rozdíl mezi početností skupiny 20 až 29 let je nepatrný. Oproti věkovému průměru České republiky je obyvatelstvo Unhoště starší.

Vzdělanostní strukturu obyvatelstva je zjišťována u obyvatel 15letých a starších, jejichž počet je 3 038, z toho: bez vzdělání - 631, vyučení a střední odborné vzdělání bez maturity - 1090, úplné střední vzdělání s maturitou - 869, vyšší odborné vzdělání - 120, vysokoškolské vzdělání - 309, nezjištěné vzdělání - 19. Nejpočetněji zastoupenou skupinu v Unhošti tvoří obyvatelé vyučení a se středním vzděláním bez maturity, což je srovnatelné s nejpočetněji zastoupenou skupinou i v rámci ČR.

Národnostní strukturu v Unhošti tvoří převážně obyvatelé s českou národností – 3418. Jediné výrazněji zastoupené etnikum v Unhošti tvoří obyvatelé slovenské národnosti, ani ti, ale nepřesahují 2% tj. z celkového počtu obyvatel. Mezi další národnostní menšiny patří obyvatelé národnosti ukrajinské, vietnamské, německé či polské.

Většinu obyvatel Unhoště tvoří lidé bez náboženského vyznání. Věřících je pouhých 21%, tedy 776 obyvatel z celkového počtu 3566. Naprostá většina věřících vyznává církve římskokatolickou- 82%. Dále je zastoupena Církev českokatolická- 4% a Církev husitská 3%. Procento vyznavačů svědků Jehovových a pravoslavné církve je menší než 1%.

4.3 Sociální a ekonomická charakteristika města

Podle ČSÚ byla nezaměstnanost v roce 2009 v ČR 9,2%, v Unhošti byla v témže pouhých 6,1%.

V současné době Unhošť poskytuje možnost kvalitního bydlení s poměrně dobrým autobusovým spojením s Kladnem a Prahou, kam většina pracujících obyvatel dojíždí za prací. Vzdělání zde zajišťuje základní škola, základní umělecká škola a mateřská škola. Pro děti a mládež se speciálními potřebami je zde zřízena i soukromá speciální základní a střední škola. Za středoškolským či vysokoškolským vzděláním je potřeba dojíždět do Kladna a Prahy. Kulturní život zajišťuje muzeum, knihovna a sál městského kina kde se pořádají různá představení a koncerty. Pro lékařskou péči je zřízeno zdravotnické centrum. V městě se nachází také domov důchodců, dětský domov a pečovatelská služba. Podrobnější informace zobrazují tabulky v Příloze č. 2.

4.4 Vývoj počtu žen v zastupitelstvu města

Práce sleduje vývoj počtu žen na politické scéně města v období od roku 1994 do roku 2010. Z tabulek v Příloze č. 3 je zřejmé, že narůstá počet žen, které se chtějí v politice prosadit, ale také počet žen, které se prosazují do funkcí zastupitelek. V roce 1994 kandidovalo 6 žen tj. 13% ze všech kandidátů, v roce 1998 kandidovalo 24 žen tj. 27%, v roce 2002 kandidovalo 37 žen tj. 42%, v roce 2006 kandidovalo 33 žen tj. 35% a v roce 2010 kandidovalo 45 žen tj. 34%.

Unhošť je město, které má 21 zastupitelů. Z nich v roce 1994 byly 4 ženy tj. 19%, v roce 1998 bylo do zastupitelstva zvoleno 5 žen tj. 23%, v roce 2002 bylo zvoleno 9 žen tj. 42%, v letech 2006 a 2010 bylo zvoleno 7 žen tj. 33%.

4.5 Stranická příslušnost žen na kandidátních listinách města

Od roku 1994 se značně rozšířilo spektrum politických stran působících na politické scéně města. Z tabulek v Příloze č. 4. je vidět, že ženy kandidují spíše jako nezávislé kandidátky za určitou politickou stranu. Nejvíce žen v Unhošti kandiduje od roku 1998 za ČSSD a tento trend přetrvává do dnes.

4.6 Ženy v obecním zastupitelstvu města Unhošť

Následující část je založena na rozhovorech s vybranými zastupitelkami města. Formou dotazování je polo-standardizovaný rozhovor. Ze sedmi zastupitelek, které byly zvoleny ve volbách v roce 2010, byly ochotny poskytnout rozhovor pouze čtyři. Zastupitelkám bylo položeno sedm otázek, které byly rozděleny do čtyř oddílů - důvod kandidatury, stranická příslušnost, prosazování ženských zájmů na komunální úrovni politiky a diskriminace.

Z odpovědí zastupitelek vyplývá následující: Důvodem vstupu na politickou scénu ve městě Unhošť byla u všech respondentek nespokojenost s řešením problémů města stávajícími zastupiteli. Například paní Ing. Froňková odpověděla takto: *“Rozhodla jsem se, protože se chci podílet aktivně na dění ve městě. Nemám ráda konzumní způsob života. Do města Unhoště patřím a chci se podílet na řízení města tak aby se ve městě budovaly věci, které přinášejí užitek většině obyvatel, byly smysluplné, ekonomické a potřebné. Dále mám určitě hájit zájmy dětí a mládeže, protože se aktivně podílím spolu s manželem už dlouho (desítky let) na práci v pionýrském turistickém oddílu Pochodeň.”* Tři ze čtyř dotazovaných kandidovaly za politickou stranu a ztotožňují se s ideologií dané politické strany. Dvě ženy kandidovaly za ČSSD a jedna za TOP 09 jako nezávislá kandidátka. Poslední dotazovaná kandidovala za Sdružení nezávislých kandidátů. Odpovědi na otázku, zda se ženy cítí být spíše ženou političkou či univerzálním politikem, byly různorodé. Pouze jedna odpověď byla jasná: *„Cítím se být spíše univerzálním politikem.“* Zbylé odpovědi byly nekonkrétní, dvě ženy se necítí vůbec být politikem a poslední mezi těmito pojmy nerozlišuje. Z odpovědí na otázku prosazování ženských zájmů, kde všechny jednohlasně odpověděly, že se nezabývají problematikou ženských zájmů v komunální politice, vyplývá, že tyto ženy jsou spíše univerzálními politiky. Ženy na komunální úrovni politiky neřeší otázku rovnosti mezi ženami a muži. Podle odpovědí nemají potřebu se tímto problémem na dané úrovni politiky zabývat. Ing. Petra Šnajberková, kandidátka za ČSSD odpověděla: *“Otázky rovnosti jsou častým tématem organizace sociálně demokratických žen, tam je možnost prosazovat např. rovné příležitosti žen a mužů v politice. V úrovni komunální politiky nevidím, pro toto téma důvod. Nedostatek žen pocítuji ve vysoké politice, v parlamentu, v senátu, ve vládě. Jistě jsou oblasti a funkce, které by ženy zastávaly lépe než muži.”* Všechny ženy

jednohlasně odpověděly, že se nesetkaly s žádnou formou diskriminace ani od občanů, ani od kolegů zastupitelů.

5 Závěr

Z teoretické části vyplývá, že nerovnost mezi ženami a muži je problémem už od nepaměti. S příchodem prvních feministických hnutí se začala situace zlepšovat. Nejprve ženy získaly volební právo, později byla rovnost žen a mužů zakotvena v ústavě. Od uzákonění rovných práv pro obě pohlaví je patrný nárůst počtu žen ve veřejných funkcích, a to i v komunální politice.

Z přehledu o počtu žen kandidujících a zvolených za sledované období vyplývá, že roste zájem žen participovat se na věcech veřejných. Vedle toho jsou ženy do pozic zastupitelek stále více voleny. Nejvyšší zastoupení v zastupitelstvu města Unhošť ženy měly v roce 2002, kde téměř polovinu kandidátů tvořily ženy, a z celkového počtu zastupitelů bylo 43% žen.

Průzkum politického spektra vedl k závěrům, že ženy nejčastěji kandidují za ČSSD. Většina žen kandiduje jako nezávislá kandidátka.

Z rozhovorů se zastupitelkami města Unhošť vplynuly následující závěry. Nejčastějším motivem vstupu žen do politiky na komunální úrovni je nespokojenost s řešením problémů města stávajícím zastupitelstvem. Ženy se chtějí aktivně podílet na dění ve městě, na hospodaření města a řešit otázku sociálního zabezpečení, obzvláště seniorů a dětí, protože ženy jsou ze své podstaty k těmto věcem vnímavější než muži. Ženy většinou kandidují jako nezávislé kandidátky za určitou politickou stranu, protože souhlasí s většinou z programových prohlášení dané strany, ale zároveň mají vůči určitým bodům programu výhrady anebo nesympatizují s některými členy strany. Dotazované ženy zastupitelky v Unhošti neprosazují ženské zájmy, protože nemají potřebu se na komunální úrovni tímto problémem zabývat a nerozdělují zájmy na mužské a ženské, ale snaží se prosazovat zájmy všech občanů nezávisle na pohlaví. Ani jedna z respondentek se nesešla s žádnou formou diskriminace.

Na základě získaných informací lze potvrdit tezi – čím větší město, tím menší podíl žen na jeho vedení. Pro město Unhošť tedy platí obrácená verze této teze a tedy se zmíněná teze potvrdila. Ze získaných statistických dat je podíl žen v zastupitelstvu města Unhošť v porovnání se zastupitelstvy statutárních měst, kde je podíl že 22,8%,

vyšší, a to 33,3%. Výsledky případové studie však nejsou generalizované, tato teze je podložena pouze jednou případovou studií.

6 Seznam použitých zdrojů

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika : Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha : Grada Publishing, a. s. , 2009. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha : Alfa Nakladatelství, s. r. o. , 2008. 165 s. ISBN 978-80-87197-00-4.

ČMEJREK, Jaroslav; BUBENÍČEK, Václav ; LUHANOVÁ, Markéta . *Politika v regionálním rozvoji : Úvod do studia*. Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta : [s.n.], 2004. 162 s. ISBN 978-80-213-1157-2.

HEYWOOD, Andrew. *Politické ideologie*. 4.vydání Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 362 s. ISBN 978-80-7380-137-3

HUDÁK, Jakub; JÜPTNER, Petr; SVOBODA, Jiří. *Komunální politické systémy*. Praha : Filosofická fakulta UK, 2003. 190 s. ISBN 80-7308-056-7.

MALÍNSKÁ, Jana. *Do politiky prý žena nesmí - proč? : vzdělání a postavení žen v české společnosti v 19. a na počátku 20. století* . 1.vydání. Praha : Sociologické nakladatelství, 2005. 173 s. ISBN 80-7277-295-3

MIKULÁŠTÍK, Milan. *Jak být úspěšnou manažerkou*. Praha : Grada, 2006. 252 s. ISBN 802-47-1217-2.

OAKLEYOVÁ, Ann. *Pohlaví, gender a společnost*. 1.vydání. Praha : Portál, 2000. 171 s. ISBN 80-7178-403-6.

RAKUŠANOVÁ, Petra. *Česká politika : Ženy v labyrintu mužů?*. Praha : Fórum 50%, 2006. 47 s. ISBN 80-239-7438-6

ZÁŘECKÁ, Petra. *Nebojme se kvót : Podpora vstupu žen do politiky: možnosti uplatnění pozitivních nástrojů*. 1.vydání. Praha : Forum 50%, 2008. 51 s. ISBN 978-80-254-1219-0.

Společnost žen a mužů z aspektu gender : sborník studií. Praha : Open society fund, 1999. 171 s.

HŘÍBEK, Tomáš. *Evoluční psychologie a feminismus*. Lidové noviny. 15.1.2011, 15, s. 24-24.

ČERNÁ, Jaroslava. *MOŽNÉ PŘEKÁŽKY UPLATNĚNÍ ŽEN*. Praha, 2007. 60 s. Diplomová práce. Vysoká škola ekonomická v Praze.

DOLEŽALOVÁ, Alena. *Gender mainstreaming*. Brno, 2009. 63 s. Diplomová práce. UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ.

Český statistický úřad [online]. Praha [cit. 2011-03-01]. Sčítání lidu, domů a bytů 2001. Dostupné z WWW: <<http://www.czso.cz/sldb/sldb2001.nsf/index>>.

Český svaz žen [online]. 2008 [cit. 2011-03-01]. O nás. Dostupné z WWW: <<http://www.csz.cz/view.php?cisloclanku=2008100004>>.

Fórum padesát procent [online]. 2009 [cit. 2011-03-01]. O nás. Dostupné z WWW: <<http://padesatprocent.cz/cz/o-nas>>.

Gender studies [online]. 2008 [cit. 2011-03-01]. Kdo jsme. Dostupné z WWW: <<http://genderstudies.cz/gender-studies/kdo-jsme.shtml>>.

Gendertoolbox [online]. 2010 [cit. 2011-03-01]. Genderové nástroje. Dostupné z WWW: <<http://www.gendertoolbox.org/toolbox/toolboxCZ/toolorange2CZ.htm>>.

Socioweb [online]. 2008 [cit. 2011-03-01]. Co je gender. Dostupné z WWW: <<http://www.socioweb.cz/index.php?disp=temata&shw=225&lst=120>>.

Volby [online]. 2010 [cit. 2011-03-01]. Výsledky voleb. Dostupné z WWW: <<http://www.volby.cz/>>.

7 Přílohy

7.1 Příloha č. 1- Demografická struktura obyvatelstva

1.Obyvatelstvo podle pohlaví

Obyvatelstvo celkem	3566
z toho ženy	1860
z toho muži	1706

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidí 2001

2. Obyvatelstvo podle věku

Obyvatelstvo celkem		3566
v tom ve věku	0-4	146
	4-14	382
	15-19	216
	20-29	556
	30-39	454
	40-49	492
	50-59	578
	60-64	161
	65-74	312
75+nezj.	269	

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

3. Obyvatelstvo podle stupně vzdělání

Obyvatelstvo 15leté a starší		3038
v tom podle stupně vzdělání	bez vzdělání	10
	základní vč. neukončeného	621
	vyučení a stř. odborné bez mat.	1090
	úplné střední s maturitou	869
	vyšší odborné a nástavbové	120
	vysokoškolské	309
	nezjištěné vzdělání	19

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidu 2001

4. Obyvatelstvo podle národnosti

Obyvatelstvo celkem		3566
z toho národnost	česká	3418
	moravská	7
	slezská	0
	slovenská	73
	romská	0
	polská	1
	německá	1
	ukrajinská	7
	vietnamská	1

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidu 2001

5. Obyvatelstvo podle vyznání

Obyvatelstvo celkem		3566
Věřící		776
z toho	církev římskokatolická	644
	církev českosl. husitská	24
	českobratrská církev evangel.	27
	pravoslavná církev	3
	Nábož. společn. Svědk. Jehovovi	3
Bez vyznání		2585
Nezjištěné vyznání		205

Zdroj: ČSÚ, Sčítání lidu 2001

7.2 Příloha č. 2- Sociální a ekonomická struktura obyvatelstva

1. Zaměstnanost- rok 2009

Ekonomicky aktivní celkem		1 882
v tom	zaměstnaní celkem	1 766
	nezaměstnaní celkem	116

Zdroj: ČSÚ

2. Doprava- rok 2006

Zastávka dálkové linky	ne
Zastávka linky místního významu	ano
Stanice (zastávka) vlaku	ano

Zdroj: ČSÚ

3. Kultura- rok 2006

Veřejná knihovna vč. poboček	1
Muzeum (včetně poboček a samostatných památníků)	1
Kulturní zařízení ostatní	1
Sakrální stavba	1
Hřbitov	1

Zdroj: ČSÚ

4.Školství- rok 2009

Mateřská škola	1
Základní škola-nižší stupeň (1.- 5.roč.)	1
Základní škola-vyšší stupeň (1.-9.roč.)	1
Speciální škola	1
Dětský domov	1
Základní umělecká škola	1

Zdroj: ČSÚ

5.Zdravotnictví- rok 2009

Samostatná ordinace praktického lékaře pro dospělé	3
Samostatná ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	3
Samostatná ordinace praktického lékaře stomatologa	3
Samostatná ordinace praktického lékaře gynekologa	1
Zařízení lékárenské péče (lékárny)	1

Zdroj: ČSÚ

7.3 Příloha č. 3- Vývoj počtu žen v zastupitelstvu města Unhošť

1. Vývoj počtu žen kandidátek

Rok		Celkem	Z toho mužů		Z toho žen	
			Abs.	v %	Abs.	v %
1994	Kandidátů	47	41	87,23	6	12,77
1998	Kandidátů	89	65	73,03	24	26,97
2002	Kandidátů	87	50	57,47	37	42,53
2006	Kandidátů	94	61	64,89	33	35,11
2010	Kandidátů	134	134	66,42	45	33,58

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

2. Vývoj počtu zvolených zastupitelek

Rok		Celkem	Z toho mužů		Z toho žen	
			Abs.	V %	Abs.	v %
1994	Zastupitelů	21	17	80,95	4	19,05
1998	Zastupitelů	21	16	76,19	5	23,81
2002	Zastupitelů	21	12	57,14	9	42,86
2006	Zastupitelů	21	14	66,67	7	33,33
2010	Zastupitelů	21	21	66,67	7	33,33

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

7.4 Příloha č. 4- Stranická příslušnost žen na kandidátních listinách města Unhošť

1.Stranická příslušnost všech žen kandidátek v letech 1994 až 2010

	1994		1998		2002		2006		2010	
	SPP	BPP	SPP	BPP	SPP	BPP	SPP	BPP	SPP	BPP
KDUČSL	1	1	2	1	1	5				
ODA	1	1	1	2	1	0				
KSČM			0	2	3	1	2	1	1	0
NK			0	1	0	3	0	10	0	5
ČSSD			2	4	2	12	2	10	5	10
TOP09									0	6
VV									1	6
ODS		1	4	4	5	5	5	2	7	2

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Pozn.: SPP- s politickou příslušností, BPP-bez politické příslušnosti

2. Stranická příslušnost žen zastupitelek v letech 1994 až 2010

	1994		1998		2002		2006		2010	
	SPP	BPP	SPP	BPP	SPP	BPP	SPP	BPP	SPP	BPP
KDUČSL	1	0			0	1				
ODA	1	0	1	0						
KSČM										
NK	0	1			0	1	0	1	0	1
ČSSD			0	3	1	4	1	2	2	2
TOP09									0	1
VV										
ODS	0	1	0	1	1	1	3	0	1	0

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Pozn.: SPP- s politickou příslušností, BPP-bez politické příslušnosti

7.5 Příloha č. 4- Záznamový arch rozhovorů

- Důvod kandidatury

1. Proč jste vlastně vstoupila do komunální politiky?

- Stranická příslušnost

2. Kandidujete za nějakou politickou stranu (jakou)?

3. Kandidujete za tuto stranu, protože sdílíte její ideologické názory?

- Prosazování ženských zájmů na komunální úrovni

4. Cítíte se být ženou političkou nebo univerzálním politikem?

5. Prosazujete ženské zájmy, nebo se touto problematikou nezabýváte?

6. Máte prostor pro řešení otázky rovnosti z Vaší pozice?

- Diskriminace

7. Setkala jste se někdy s nějakou formou diskriminace od občanů či kolegů?